

Förslag på rutin för Yrkesintroduktion

Metadata om dokument

Dokumentnamn Rutin för Yrkesintroduktion		Dokumenttyp Lägg in text	Omfattar Lägg in text
Dokumentägare Lägg in text	Dokumentansvarig Linda Sandberg, projektledare Yrkesintroduktion	Publicering Lägg in text	
Beslutad Välj datum	Bör revideras senast 2024-12-31	Beslutinsats Arbetsgrupp Yrkesintroduktion	Darienummer Lägg in text
Revidering 1 Lägg in datum och paragraf	Klicka eller tryck här för att ange text.		

Innehåll

1	Bakgrund	4
2	Allmänt om Introduktionsprogrammen (IM)	4
3	Allmänt om Yrkesintroduktion	5
	3.1. Syfte	5
	3.2 Utbildningens innehåll	5
	3.3 Individuell studieplan och utbildningsmål	5
	3.4 Dokumentation efter Yrkesintroduktion.....	6
	3.4.1. Gymnasieintyg	
	3.4.2 Skriftlig bedömning	
	3.4.3 Sammanställning	
4	Yrkesintroduktion i Borlänge kommun	6
	4.1. Plats för utbildningen.....	6
	4.2 Nuvarande yrkespaket läsåret 2023/2024	6
	4.3 Behöriget	
	4.4 Information om Yrkesintroduktion	
	4.5 Ansökan och antagning	
	4.6 Ekonomi och elevens skoltillhörighet	
	4.7 Uppföljning av elevens utbildning	
	4.8 Övergång från Yrkesintroduktion till arbetsliv	
5	Tidsplan för Yrkesintroduktion	9
6	Diskussion	12

1 Bakgrund

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden i Borlänge kommun är huvudman/ägare för projektet *Introduktionsprogrammets Yrkesintroduktion- utveckling av ett nytt utbildningskoncept för elever med hög risk för studieavbrott*. Syftet med projektet är att utveckla och implementera ett utbildningskoncept Yrkesintroduktion (IMY) inom ramen för Introduktionsprogrammen (IM), där elever som i dagsläget inte klarar att genomföra programmets teoretiska kurser kan erbjudas en anpassad och mer yrkesinriktad utbildning.

Vårterminen 2022 lämnade 19 procent av avgångseleverna i åk 9 i Borlänge kommun grundskolan utan att ha uppnått behörighet till gymnasieskolans nationella program. Andelen obehöriga elever som slutar grundskolan är högre i Borlänge kommun, än i riket i genomsnitt. Elever som inte uppnår behörighet till nationella program, och därför inte får en gymnasieexamen löper en större risk för arbetslöshet som vuxna än andra ungdomar.

De elever som inte uppnår behörighet till de nationella gymnasieprogrammen erbjuds att studera vid gymnasieskolans Introduktionsprogram (IM). I juni 2022 studerade 172 elever i Borlänge inom IM. Utbildningens främsta syfte är att ge eleverna möjlighet att läsa in de grundskoleämnen som krävs för behörighet för att de sedan ska kunna studera vidare vid gymnasieskolans nationella program.

Erfarenheterna har visat att det finns ett växande antal IM-elever som avbryter sina studier på IM därför att de inte vill, eller i dagsläget inte bedöms ha de förutsättningar som krävs för att bedriva de teoretiska studier som krävs för att få behörighet till nationella program. Skälen till studieavbrott kan handla om att eleven saknar studiemotivation, har psykisk ohälsa och/eller kognitiva funktionshinder. Studieavbrott i den här gruppen gör att dessa elever löper en betydande risk för framtida arbetslöshet och fortsatt ohälsa, men också en risk för utanförskap i termer missbruk/beroende och kriminalitet.

Satsningen med att utveckla Yrkesintroduktion inom IM gör att fler ungdomar i denna målgrupp kan fullfölja sina studier och därmed få bättre förutsättning för att komma in på arbetsmarknaden.

2 Allmänt om Introduktionsprogrammen

Introduktionsprogrammen (IM) riktar sig till ungdomar som ännu inte har blivit behöriga till ett nationellt program. IM ska ge dessa elever möjlighet att komma in på ett nationellt program, annan utbildning eller etablera sig på arbetsmarknaden.

Huvudregeln är att inga behöriga elever ska gå ett introduktionsprogram. Det är huvudman som har ansvaret att forma utbildningen på IM utifrån lokala förutsättningar och elevernas behov.

På IM är den individuella studieplanen mycket viktig eftersom programmet inte har någon nationellt fastställd programstruktur eller examensmål, utan det är studieplanen som visar vad utbildningen ska innehålla. Utbildningen är på heltid.

Det finns fyra Introduktionsprogram: programinriktat val, individuellt alternativ, yrkesintroduktion och språkintroduktion. Alla programmen har olika syften, behörighetskrav och innehåll.

3 Allmänt om Yrkesintroduktion

3.1 Syfte

Syftet med yrkesintroduktion är att eleverna ska få en yrkesinriktad utbildning som underlättar för dem att etablera sig på arbetsmarknaden eller som leder till studier på ett yrkesprogram. Introduktionsprogrammet Yrkesintroduktion får utformas för en grupp elever och är då sökbart, men det kan även utformas för enskilda elever. Kommunen är skyldig att erbjuda Yrkesintroduktion.

3.2 Utbildningens innehåll

IMY ska huvudsakligen vara en yrkesinriktad utbildning. Den får innehålla hela eller delar av kurser i yrkesämnen och i gymnasiegemensamma ämnen som ingår i gymnasieskolans nationella yrkesprogram. Utbildningen ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande (APL) eller praktik. Hela utbildningen kan genomföras på skolan om skolhuvudmannen bedömer att det gynnar eleven. IMY kan även innehålla grundskoleämnen som eleven saknar godkänt i och andra insatser som gynnar eleven.

Utbildningen ska bedrivas på heltid och eleven har rätt till i genomsnitt minst 23 timmars undervisning i veckan. Utbildningen på IMY ska följa en plan som huvudman har beslutat om där det framgår utbildningens syfte, längd och innehåll.

3.2.1. Nationella eller lokala yrkespaket

Det finns nationellt utformade yrkespaket framtagna av Skolverket som syftar till att ge elever på yrkesintroduktion en av branscherna erkänd yrkesutbildning. Det finns också möjlighet att utforma lokala yrkespaket utifrån arbetsmarknadens lokala behov.

3.3 Individuell studieplan och utbildningsmål

Studieplanen upprättas då eleven påbörjar sina studier på IM. I studieplanen anges:

- utbildningens mål och längd.
- Ämnen, kurser, APL, praktik samt andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som ingår i utbildningen.
- Det yrkesområde som utbildning är inriktad mot.
- Information om eleven läser ett nationellt eller lokalt fastställt yrkespaket.

Underlaget i studieplanen ger skolan ett bra stöd för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla sin utbildning och undervisning. Gemensamt för IM är att utbildningen ska utformas utifrån elevens behov och förutsättningar.

3.4 Dokumentation efter Yrkesintroduktion

Efter Yrkesintroduktion finns tre olika sätt att dokumentera utbildningen: Gymnasieintyg, skriftlig bedömning eller sammanställning.

I kapitel 8 i gymnasieförordningen står följande:

3.4.1 Gymnasieintyg

21 § När en elev på Yrkesintroduktion har nått målen för utbildningen enligt sin individuella studieplan ska rektorn utfärda ett gymnasieintyg som visar vilken utbildning eleven har fått. Intyget ska innehålla uppgifter om:

- utbildningens mål
- samtliga betyg som eleven har fått
- andra insatser som är ingått i den individuella studieplanen
- när det är aktuellt, det yrkesområde som utbildningen har inriktats mot. Förordning (2018:1328).

3.4.2 Skriftlig bedömning

20 § En elev som inom ramen för en Yrkesintroduktion läst grundskoleämnen utan att få godkänt betyg ska få en skriftlig bedömning av sin kunskapsutveckling i varje sådant ämne. Detsamma gäller om eleven läst kurser i gymnasieämnen utan att få godkänt betyg. Förordning (2018:1328).

3.4.3 Sammanställning

22 § En elev som avbryter sin utbildning på ett introduktionsprogram eller inte når målen för utbildningen enligt sin individuella studieplan ska få en sammanställning av vilka delar av utbildningen eleven har fullföljt jämfört med sin individuella studieplan. Förordning (2018:1328).

4 Yrkesintroduktion i Borlänge kommun

4.1 Plats för utbildningen

I dagsläget erbjuds Yrkesintroduktion på Hagagymnasiet, Introduktionsprogrammen samt Hushagsgymnasiet. Utbildningen inom IMY är i huvudsak kopplat till program med lokala programråd. Det lokala arbetslivets behov av arbetskraft och kompetens ska vara en viktig grund för hur skolan utformar utbildningen.

4.2 Nuvarande yrkespaket läsåret 2023/2024

I dagsläget finns fem inriktningar på Yrkesintroduktion i Borlänge kommun. Nationellt yrkespaket på 1 år mot Måleri erbjuds inom Byggprogrammet på Hushagsgymnasiet.

Lokalt yrkespaket Svets på 1 år med möjlighet till påbyggnad erbjuds inom Industriprogrammet på Hushagsgymnasiet. Lokalt yrkespaket Gods och terminalarbete 1 år, erbjuds inom Fordon och Transportprogrammet på Hushagsgymnasiet.

Lokalt yrkespaket Vårdbiträde erbjuds inom Vård och omsorgsprogrammet på Hagagymnasiet med två-årigt upplägg. Lokalt yrkespaket Barnskötare erbjuds på Introduktionsprogrammen med ett två-årigt upplägg.

APL ingår som en del av utbildningen. Utbildningen följs upp kontinuerligt av mentor utifrån elevens individuella studieplan.

4.3 Behörighet

Elev som inte har godkända betyg för behörighet till nationellt program och som har studerat 1 år på IM är behörig att studera på IMY. Elev som tillhör målgruppen för anpassad gymnasieskola kan erbjudas IMY. Eleven bör fylla 18 år senast då utbildningen avslutas för att lättare kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Utbildningen är inte öppen för elever på Språkintröduktion.

Särskilda behörighet kan förekomma utifrån utbildningens krav.

4.4 Information om Yrkesintröduktion

Information om aktuella Yrkesintröduktionsutbildningar och möjlighet att studera där ges på gruppnivå och individuellt för elever som studerar på IM. Det är IM som ansvarar för att det finns informationsblad och presentationer kring utbildningarna. Elever på IM ges möjlighet till studiebesök alternativt prova-på dagar på IMY under vårterminen. SYV och rektor på IM ansvarar för att grundskolorna informeras om IMY.

4.5 Ansökan och antagning

Ansökan, intervjuer och antagning till Yrkesintröduktion administreras och planeras av IM. Yrkeslärare kan bjudas med vid intervju till utbildningen.

Beslut om slutgiltig antagning fattas av ledningsgrupp på IM i samråd med aktuell Yrkesintröduktion samt ledningsgrupp på mottagande skola.

Information om antagna elever meddelas från skoladministration på IM vidare till elever, vårdnadshavare och skoladministration och rektor på Hushagen och Haga.

4.6 Ekonomi och elevens skoltillhörighet

Då en elev från IM antas till en Yrkesintröduktion i Borlänge kommun skrivs eleven över från IM till Hushagen eller Haga och elevpengen följer med. Eleven räknas då som gymnasieelev vid aktuell skola och tillhör skolan vad det gäller mentor, elevhälsa, aktiviteter, CSN, busskort, dator, skolmaterial m.m.

4.7 Uppföljning av elevens utbildning

Mentor följer kontinuerligt upp elevens utveckling utifrån de utbildningsmål som finns i den individuella studieplanen. Detta sker bl.a. vid utvecklingssamtal två gånger per läsår.

4.8 Övergång från Yrkesintroduktion till arbetsliv

Efter avslutad Yrkesintroduktion kan eleven söka arbete för att etablera sig på Arbetsmarknaden alternativt studera vidare. Löpande information från studie-och yrkesvägledare kommer att ges under utbildningen om möjligheter att studera vidare eller att söka arbete. Studiebesök inom branschen samt APL ger viktiga kontakter.

För de elever som behöver anpassningar i arbetslivet utifrån diagnoser tar skolan kontakt med Arbetsförmedlingen under elevens sista studieår på Yrkesintroduktion för att förbereda övergången till arbetslivet. Mentor blir viktig för att göra en pedagogisk sammanfattning för att kartlägga arbetsförmåga som kan följa med ungdomen i kontakten med Arbetsförmedlingen.

5. Tidsplan för Yrkesintroduktion

En tidsplan och årshjul har tagits fram gällande gemensamma arbetet med IMY för att säkerställa det systematiska kvalitetsarbetet under året.

HH- Hushagen och Hagagymnasiet.

HÖSTTERMINEN

Augusti

HH Läsårsstart- Individuella studieplaner upprättas vid introduktionssamtal med elev och mentor, där det framgår vilka kurser eleven ska läsa, tidsplan samt utbildningens mål. Samtycke för informationsutbyte mellan skolor fylls i och lämnas till elevhälsan.

Ansvarig: Mentor.

IM och HH Överlämningar- Information från IM gällande eleven överlämnas till elevhälsa och mentor på Hushagen och Haga.

Ansvarig: Elevhälsan IM bokar tid för dessa möten.

Sept-okt

HH Planering inför APL samt eventuella anpassningar.

Ansvarig: Undervisande lärare.

HH och IM Initial kontakt med Arbetsförmedlingen gällande anpassningar.

Ansvarig: SYV IM samt SYV HH.

December

HH Terminsutvärdering elever IMY samt mentorer IMY.

Ansvarig: Rektor HH samt mentorer.

VÅRTERMINEN

Januari Planeringsdagar- Information från lokala programråd sammanställs inför planering av IMY kommande läsår.

Ansvarig: Rektor HH samt undervisande lärare.

Februari

IM, HH Beslut om nästa läsårs IMY-utbildningar fattas. Möten med programmen för planering av IMY bokas in.

Ansvariga: Rektor IM samt Hushagen och Hagagymnasiet.

Mars

IM Information om Yrkesintroduktion till elever på IM samt vårdnadshavare. Eleverna får anmäla sig till studiebesök samt prova-på dagar.

Ansvarig: SYV IM.

April

IM, HH Prova-på dagar/studiebesök på IMY för elever på IM. IM ansvarar för att organisera eleverna att komma och aktuell IMY-paket för mottagandet.

Ansvarig: SYV IM bokar tider med undervisande lärare.

Maj

IM Ansökan till Yrkesintroduktion. Varje elev får personlig hjälp med ansökan och intervjuer kan ske. IM administrerar ansökningsförfarandet.

Ansvarig: SYV IM.

Antagning: Beslutas av ledningsgrupp på IM i samråd med mottagande utbildning.

Ansvarig: Rektor IM.

Juni

IM Antagningsbesked meddelas till IM-elever och vårdnadshavare som sökt till Yrkesintroduktion inom Borlänge kommun.

Information om antagna elever meddelas till rektor och skoladministration på Hushagen alternativt Haga.

Mentorer och elevhälsa på IM meddelas antagning för att förbereda för överlämning.

Ansvariga: Rektor IM.

HH Välkomstbrev och information inför skolstart på Yrkesintroduktion skickas ut av Hushagen/ Haga till elever som antagits.

Ansvariga: Skoladministration Hushagen och Haga.

IM Sammanställning inför överlämning av IM-elevernas kunskaper färdigställs och tid för överlämning i augusti bokas.

Ansvarig: Elevhälsan IM.

IM, HH Utvärdering och uppföljning genomförs för såväl personal på IMY samt elever.

Ansvarig: Rektor IM samt rektor HH.

Under året Avstämningsmöten och utvärdering av årets process inom Yrkesintroduktion.
Ansvariga: Rektor IM samt rektor Hushagen/Haga.

Avstämningsmöten: SYV IM och HH för information, arbete och kontakt gentemot grundskola, KAA och AF.

Mentorer och undervisande lärare: Gemensamt arbete med t. ex anpassningar, övergång skola arbetsliv, planering för skolavslutning, prova-på dagar, mentorskap, planering och utvärdering.

6. Diskussion

Hur ska vi utveckla arbetet med Yrkesintroduktion vidare? En viktig reflektion är att yrkespakten som vi utformar behöver vara hållbara. Med hållbarhet menas paket som håller hög utbildningskvalitet och som kan möta arbetsmarknadens behov och göra eleverna anställningsbara på sikt. Arbetet med lokala programråd är centrala och viktiga för att välja de utbildningsinsatser där kompetensförsörjningsbehovet finns.

När beslut tas om en ny Yrkesintroduktion eller ett nytt yrkespaket ska starta är det viktigt att det finns tid och att lärarna som ska arbeta med detta involveras i ett tidigt skede. Deras profession och bedömningar om upplägg behöver tas till vara. Det skulle öka möjligheten att skapa hållbara yrkespaket. För att lyckas med detta är det viktigt att lärarna får tid att planera och tänka till kring upplägget på Yrkespaketen. Kommunikationen ner till lärarna måste bli tydligare och de behöver göras mera delaktiga.

I dagsläget riktar våra IMY-utbildningar in sig på att göra eleven anställningsbar, men möjligheten finns även att erbjuda IMY för de elever som siktar på att bli behöriga till nationella program. Det vore gynnsamt att hitta former för samarbete mellan IM och de involverade skolorna Hushagen och Haga så att eleverna kan erbjudas att läsa klart sina grundskoleämnen främst i svenska och matematik för att nå behörighet till det aktuella gymnasieprogrammet där de läser sin yrkesintroduktion. Vi ser att grundskolebetyg i svenska och matematik är det som oftast krävs vid vidare studier på Vuxenutbildningen.

Vi behöver vidare fundera över i vilken mån vi skapar yrkespaket för grupper av elever och vilka fall vi kan och bör skapa yrkespaket på individnivå? I dagsläget har vi yrkespaket för grupper av elever inom Svetspaketet, Gods och Terminal samt Barnskötare. Inom IMY Måleri läser eleverna tillsammans med Vux-elever och på IMY Vårdbiträde läser eleverna integrerat med eleverna på nationella programmet VO. Kan olika yrkesintroduktionsutbildningar ha olika syften? Kan det för en grupp elever vara att etablera sig på arbetsmarknaden, men för en individ t.ex. att bli behörig till ett nationellt program?

Slutligen behöver yrkesintroduktionsutbildningarna ha en tydlig plan för vilka vägar en elev kan ta efter utbildningen och de behöver synkas för att göra det möjligt för eleverna att bygga på sin utbildning på Vuxenutbildningen.